

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

L I D T O M
F L Ø E = S L Æ G T E N

FRA ca. 1660—1938

Af *Jørg. Jørgensen Borup*
Friskolelærer, Bøvlingbjerg

SÆRTRYK AF
HARDSYSSELS AARBOG 1938

L I D T O M
FLØE=SLÆGTEN

FRA ca. 1660–1938

Af Jørg. Jørgensen Borup
Friskolelærer, Bøvlingbjerg

SÆRTRYK AF
HARDSYSSELS AARBOG 1938

FORORD

Idet jeg udsender nærv. Særtryk om Fløe-Slægten, vil jeg gerne herved takke alle, der saa interesseret har hjulpen mig tilrette og ydet deres Bidrag i Form af Stof, Billeder og Udstyr til Slægtshistorien. Takken gælder i Særdeleshed Museumsforstander H. P. Hansen, hvis mundtlige og skriftlige Kilder jeg har udnyttet i stort Maal, Fotograf M. Pedersen, som har kopieret Billedmaterialet og leveret Kopierne gratis og Fabrikant Frank, Lind, som velvillig har betalt Klichéerne.

Takken gælder ogsaa Redaktøren af Hardsyssels Aarvog og Bogtrykker Thomsen, Holstebro.

Bøvlingbjerg, den 16. Februar 1937.

JØRG. JØRGENSEN BORUP

LIDT OM FLØE-SLÆGTEN

Af Jørg. Jørgensen Borup.

Slægten hører væsentlig Hammerum Herred til og i Særdeleshed Sognene omkring Herning, men den stammer fra Søndergaard i Fløe, Brande Sogn, og herfra har den bevaret Stamnavnet Palle og Stednavnet Fløe. Slægten kan føres tilbage til Svenskekrigen 1657—59, og da nævnte Krig har sin store Andel i Fløe-Slægten Start, maa vi have et kort Tidsbillede fra den Tid.

Brande, Skarrild m. fl. Sogne var haardt hjemsogt af svenske Ryttertropper, der var kommen Syd fra og en Tid var indkvarteret i Brande, Borup og Fløe, hvorefter de drog videre Nord paa over Søby, Køl-kjær, Ikast. Maalet var Viborg.

Om Fjendens Hærgning og onde Gerninger er bevaret baade mundtlige og skriftlige Efterretninger, hvoraf jeg i det følgende vil meddele, hvad jeg igennem mit Arbejde med Slægtshistorie er kommen til Kundskab om. Men først lidt Orientering:

Paa den ukomplette men dog frie Sædegaard, Nørre Karstoft i Skarrild Sogn boede der fra 1638 til 1673 en forarmet Adelsmand ved Navn Jakob Ulfeldt, der nok havde meget Gods men smaa Indtægter.

Hans Forældre var Mogens (Jakobsen) Ulfeldt til Selsø (Sjælland) gift med Anne Christensdatter Munk (af Langeslægten) til Tvis. Forældrene levede i Strid, hvorfor Mogens erhvervede Kongens Sam-

tykke til at lade hende indespærre paa hendes Slægtsgaard: Tvis Kloster. (Kancel. Brevbøger).

De havde med hinanden 4 Børn, hvoraf de 3 Sønner, Christen, Jakob og Korfits, skal have faaet en meget daarlig Opdragelse og var i saa høj Grad forsømte, at Kongen maatte give Forældrene en alvorlig Tilrettevisning herfor.

Jakob og Korfits overtog Fædrenegaarden Selsø og ejede desforuden Bonderup; siden Mødrenegaardene Tvis og Krogsdal m. fl.

I 1636 købte Korfits Sædegaarden Nørre Karstoft, men overlod den to Aar efter til Jakob (27 Tdr. Hartkorn). Det tilliggende Gods var 1661 213 Tdr. Hartkorn. Til Godset hørte Nørsgaard i Fløe, hvorimod Søndergaard ejedes af Selvejerbonden Christen Pedersen, hvis Datter blev Stammoder til Fløerne.

Fra Jakob Ulfeldt er opbevaret et Klagebrev til Kongen, hvori han beskriver den Fortræd og de Lidelser, de onde Svenskere har forvoldt ham. (Kilder: Saml. f. jysk Hist. og Top. Bd. X):

»Til allerunderdanigst erklæring efter Hans kgl. Majestæts naadigste skriftlige befaling dateret Kbhavn d. 4. sept. 1660 på huis jeg udi denne fejdetid haver udgivet til de svenske allierede eller H kgl. Majestæts eget folk, da har jeg udi denne tid ikke kunnet udgive noget til nogen af dem alle, eftersom jeg, som bor her på en almindelig strøg, hvor alle partier, i hvor de skulde hen udi landet, på det meste skulde forbi, og jeg desforuden af mange skarns folk var hos fjenderne og andre udspist og ingen synderlig til kvarter er bleven assigneret, og derfor været både de svenske, kejselige, Brandenburgeres og Polakkers daglige rov og bytte, hvilke alle har plyndret og frarøvet mig (foruden hvis de modvilligvis dagligen for mig fattige mand har ruineret) alt mit bo og boskab,

heste og hopper, kretter og fæ, stort og småt, korn og kærne, og intet efterladt uden en bar øde gaard, ja således at jeg fattige mand på somme tider længer end 6 eller 8 uger har måt ligge, med gunst at skrive, udi det bare halm alene så godt som nøgen, og sulten, indtil at godtfolk forbarmede sig over mig og sendte mig noget at ligge på igen, hvilket dog ikke længe varede, førend andre tog det med bort, og har jeg end ikke kunnet blive forskånet for landsens egne indbyggere, bønder og andre, som både med ryttere, besynderlig de svenske og uden ryttere dog forklædt udi rytterhabit mig plyndrede nat og dag lige ved vore fjender, og ikke levnedede mig blot allerringeste, da eftersom jeg udi al denne tid for armods skyld og stor usikkerhed har så godt som ingen folk kunne holde her på gården og de få, der kunde stjæle sig til imellem plyndringerne lidet at forblive ved gården, har dog alle øjeblik, når partierne kom, måt løbe deres kås at forstikke udi moser og kiær, så at ingen mennesker kunde blive tilstede uden jeg selv alene, som lå syg og kunde ingen steds komme, og derfor ofte måtte lide både slag og alt hvad de vilde gøre ved mig, da kan jeg ikke egentlig vide al min skade eller alt hvad jeg har mist, eftersom mig er frarøvet alt det jeg har ejet og har derfor måt lide og endnu må lide største armod og elendighed, besynderlig efterdi næsten halvparten af mit gods er herforuden ganske øde og mesten nedbrudt af onde mennesker og de andre så forarmede, at jeg ingen hjælp hos dem kan bekomme, så Gud ved min armod og elendighed, hvorfor og ingen af alle, være sig svenske, kejselige, Brandenborgere eller Polakker, efterat de har set min elendighed, har videre anmodet mig om nogen kontribution for min person, mens hver tager, mens der var noget at tage. Af Hans kgl. Majestæts eget folk ved jeg for min person ingen skade at være tilføjet eller om noget anmodet, videre end hvis uret mine fattige overblevne bønder af rytterne og officerer er tilføjet, og for kommessarierne klaget, eftersom jeg

intet havde selv at leve af, uden af en officer ved navn Jørgen Kås Iversen, hvis hustru med nogle af hans folk drog til én af mine bøndergårde og der imod min vilje med magt tog den bondesvend bort, som var mig nogle bøder skyldig, til at stille ham for på den sidste mønstring til at komplettere hans kompani med, som der sagdes, og dermed skille mig til min forrige nød ved samme Bøder, hvilket jeg fattige mand, som af alle andre tilforn er ruineret, således nu må forsmerte og med en lang næse efterse, så længe sådan gevalt skal gå for retten.

Dette er således min underdanigste erklæring paa samme efterskrevne kgl. missive.

Dateret Karstoft d. 20. Okt. 1660.

Jakob Willfeldt.

En gammel Murer, Morten Frandsen (født i Assing Sogn 1818 men boede som Mand i Brandlund, Brande Sogn), havde adskillige interessante Ting opnoteret i sin Skudsmaalsbog, bl. a. en Beskrivelse af Svenskernes Indtog og Fremfærd i Branduhre. Beskrivelsen havde han i sine unge Dage funden paa utrykte Sider i en gammel Bibel, og den lød saaledes:

»Ved Bystævnetinget udi Branduhre Sønderby Anno 1658 drøftedes og berettedes om Sendebud fra Sønderomme, at Landets Fjender af Svenskere under Opbrud at være mod Nord og drager ud af Sognet mot Brande.

Oldemand Niels Pedersen beretter at (ulæselig) sadle Øg og rider ved vestre Vadested mot Skjærlundgaard for hannem Fjendens Adfærd udspejde.

(Herefter følger atter nogle ulæselige Linier; men paa anden Side fortsættes): at Niels Peder(sen) inden Dagry med øvrige Oldemand Søfren Nielsen (mulig fra Nørrebyen) besluttede og stadfæstede Hustruer og Børn af Gaarde drage ud i Vest og Syd med Hø

veder og Ungnød for dennem at beskytte og bevare«.

De sidste Linier i den gamle Bibel var — efter Mortens Udtalelse — ogsaa ulæselige.

Sammen med ovenstaaende havde han noteret følgende om Gaaseavlen i nævnte Ulykkesaar. Originaloptegnelsen mentes affattet af Præsten Peder Eskildsen Bramming, som var Præst i Brande og omliggende Sogne fra 1638 til 1660:

»Foraaret 1658 usædvanlig koldt og fugtigen have været, og et daarligt Aar for Gaaseavlen særlig for Bymændene udi Branduhre, enten vare Gæslingerne døde saa saare som de vare af Æggene udkomne eller af den megen Regn og Slud paa anden Maade forkomne og yderligere forværre de nedrige og røverske Krigskarles Hoseren og Færd overfor Bygaardenes Gaaseflokke, idet de udved Bydammen i Brand-Uhre By indfangede 15 Gæs, der alle slagtedes og ædtes af de forslugne Svenskere«.

I en gammel Tingsprotokol og Præstens Indberetning (Viborg Landsarkiv) faar vi at vide, at Svenskerne og deres Hjælpere fór frem overalt med haard Haand, Røveri, Pinsler og Voldtægt, saa Folk flygtede fra Hus og Hjem for dog at redde Livet. Værst gik det nok ud over Præsten Peder E. Bramminge, om hvem Morten Frandsen efter gamle Folks Udsagn fortalte, at han var en betydelig Præst af høj Byrd — en Guds Tjener med stor Fædrelandskærlighed, der ligesom Kristian d. 4. hadede Svenskerne af et godt Hjerte. Til Gengæld røvede Fjenden, hvad der var at røve, voldtog og bortførte Præstens eneste Barn — en smuk Datter, som han elskede overalt og aldrig fik at se mere; selv blev han af Svenskerne hensat i Viborg Domhus.

Ifølge mundtlig Overlevering blev han saa ned-

knuget af Sorg, at han hængte sig bag Kirkedøren i Vaabenhuset i Brande Kirke, og i min Drengetid laa der endnu inden for Kirkedøren en stor, flad Sten, som efter Folks Mening dækkede over den ulykkelige Præsts jordiske Levninger. Ved en Undersøgelse fandt man under Stenen Benraden af en Mand, saa noget maa der være om den gamle Folkesnak.

Anderledes gik det til i Søndergaard i Fløe, hvor der ogsaa var indkvarteret svenske Ryttere og iblandt dem en Soldat ved Navn

Palle.

Han blev forelsket i Selvejrbondens Datter, som efter gamle Folks Udsagn skal have været ualmindelig smuk. Min Far — der hørte Slægten til — har fortalt, at det især var hendes Øjne, der tændte Ild i Palles Hjerte, saa han ikke kunde tænke sig at leve uden hende.

D. E. Rugaard fortæller i sin Bog »Fremragende danske Bønder« ganske kort, at Palle var en svensk Rytter, der blev taget til Fange og ingensinde udløst. Siden blev han gift med Christen Pedersens Datter o. s. v.

En mere troværdig Overlevering om Begivenheden har vi fra gamle Morten Frandsens Noteringer. Han fortæller, at han (som ganske ung) kendte en gammel Kone i Branduhre ved Navn Sidsel Dam. Hun var efter den Tid meget oplyst, kunde baade læse og skrive, var godt hjemme i Historie og Geografi og havde en sjælden Hukommelse og Fortælleevne. Hun har fortalt Morten (hvad han omhyggelig havde optegnet), at hun i sine unge Dage kendte en gammel Kvinde fra én af Gaardene i Fløe — en Datters Datter

af Palle, der kunde huske følgende Udtalelse af sin Bedstefader om hans Afrejse fra Fløe 1658. Denne blev foretaget en tidlig Efteraarsmorgen i Regn og Taage. Afdelingen, han hørte til, skulde til Viborg, men inden den naaede Ikast, der den Gang ligesom nu var en stor Landsby med mange Gaarde, fór den vild i den vildsomme og øde Egn (Søby-Kølkjær), og Palle blev sendt ud fra Afdelingen for at lede efter Vej til nævnte Gaarde. Men i den øde Egn og i Taa-gen forvildede han sig, og — som Sidsel sagde: »Vor-herre førte ham efter et Par Dages Omflakken tilbage til Kæresten i Fløe«.

Han blev senere gift med hende, og Parret overtog nu Søndergaard, som siden i godt halvandet Hundrede Aar gik fra Far til Søn, derefter gik den over paa Spindesiden, indtil den i Midten af det 19. Aarh. gik ud af Slægtens Eje.

Stamnavnene Christen og Palle gaar igen i Slægten og bruges den Dag i Dag. Skiftevis hed Ejerne af Søndergaard Christen Pallesen Fløe og Palle Christensen Fløe, og Fløe-Navnet træffer man fremdeles — særlig i Herning og Omegn. Selvfølgelig er der indlemmet mange andre Navne i Stammen, saasom Borup, Dinesen, Donsig, Franck, Pinvig, Nielsen, Sørensen o. m. flere. Slægten har været særdeles børnerig, og den kvindelige Del har jo for det meste ved Giftermaal maattet give Afkald paa Slægtsnavnet.

Noget særpræget er der over Fløerne, siger gamle Jens Chr. Dinesen (Hards. Aarb. 1925). »De er gennemgaaende mørkhaarede og af et temmelig varmt blodig Temperament«. Derfor drager han ogsaa i Tvivl, om Stamfaderen Palle var en Svensker; det kan godt have været en Landsknægt, hvis Vugge havde

staaet under mere sydlige Himmelstrøg, men som maaske nok havde været i svensk Sold.*)

En anden Karakteristik af Fløerne er, saa vidt jeg ved, givet i et spøgefuldt Øjeblik af Professor L. V. Birck (der hørte te æ Slau): »Enten er de Idioter eller Genier«. (Om han regnede sig selv til den første Slags, vides ikke; men i saa Fald staa det ikke saa galt til med Idiotismen, idet han regnedes for at være en meget klog Mand).

Museumsforstander H. P. Hansen, Herning, der er særlig godt kendt med en stor Del af Slægten og dens Historie, skriver i Herning Folkeblad 13.—12.—1932: »Der fandtes og findes hist og her Slægter, der i Kraft af medfødte Evner rækker op over Flertallet af deres samtidige Standsfæller. Undertiden kan det endog se ud, som disse Folk ogsaa i økonomisk Henseende er Tidens Favoritter.

Blandt Eksempler paa ovennævnte Folk skal her nævnes Fløe-Slægten i Vestjylland. Denne Slægt tæller saa mange dygtige og intelligente Medlemmer, der paa forskellig Maade har præget det Samfund, de kom til at leve i, at der nok kan være Grund til at fortælle lidt om dens Historie«.

Stamtavle. (Brande Fløerne).

De første Slægtled har man kun mundtlige Efterretninger om udover nogle Oplysninger fra Matrikelarkivet, Folketællingslister o. l. Brande Sogns ældste Kirkebøger brændte nemlig 1780; men gennem en »Stamtavle over Gaardejeren i Kollund, Palle Christensen Fløes Efterkommere«, udgivet 1878 af Palle

*) Navnet er afgjort nordisk, saa Palle har uden Tvivl været Svensker. (J. B.)

S. Fløe, kan Ejerne af Søndergaard følges i lige Linje tilbage til

A. = Christen Pedersen, født omkr. Aaret 1600, nævnes 1664 som Selvejrbonde, og i Matr. 1668 nævnes fire Gaarde i Fløe, hvoraf Søndergaard og Vestergaard var fri Bøndergaarde, hvorimod Nørsgaard og Østergaard var Fæstegaarde under Nr. Karstoft.

Næste Ejer af Søndergaard var førnævnte

B. = Palle Fløe (ogsaa kaldet Svensker) g. m. — — Christensdatter, med hvem han havde mindst to Børn, nemlig

C. = Christen Pallesen g. m. Ane — —

og en Datter, hvis Datter igen er Meddeleren til Else Dam (se S. 110). — Den fjerde Ejer var Christen og Anes ældste Søn:

D. = Palle Christensen Fløe g. m. Else Bjerre. Deres Børn var

E. I. = Christen Pallesen Fløe, født 1728 g. m. Maren Sørens datter, f. 1737.

E. II. = Anne Pallesdatter g. m. Peder Jensen, Fæstebonde — siden Ejer af Nørsgaard i Fløe.

(Disse to blev mine Tipoldeforældre).

Christen Pallesen Fløe var den sidste Ejer paa Mandssiden af Slægtsgaarden. Hans Hustru Maren Sørens datter var vistnok fra Vestergaard i Fløe, i saa Fald hed hendes Stamfader Søfren Andersen. En Broder til hende, Søren, var paa den Tid Ejer af nævnte Gaard; en anden Broder, Jens Sørensen, boede i Kollund i Rind Sogn.

Hermed er vi paa historisk Grund.

Christen og Maren havde mindst seks Børn:

1. Palle Christensen Fløe, f. 6. Maj 1764.

2. Søren Christensen Fløe, f. 1767.
3. Kirsten Christensdatter, f. 1768.
4. Jens Christensen Fløe, f. 1770.
5. Else Christensdatter, f. 1775.
6. Christen Christensen Fløe, f. 1778.

I Herning Museum gemmes et Gravskrift over »den nu hos Gud salige Olding Jens Christensen Fløe, fød 1770, død 1852, 82 Aar gl.« Versene er forfattet af Lærer J. Ølholm Nielsen i Kollund, men der findes ellers ingen Oplysninger, derimod læser man i Rind Sogns Kirkebog, at han døde den 3. Okt. 1852 som Aftægtsmand og Enkemand i Kollund, 81 Aar gl., at han var født i Brande, og at hans Fader var Christen Pallesen. Han var altsaa Broder til den første Palle Christensen i Kollund.

Om Søren og Christen vides intet.

Else blev gift med Peder Pedersen fra Uhre og overtog Søndergaard efter Faderen.

Kirsten blev gift med Kjeld Pedersen, Borping, og en Datter af disse, Else Marie Kjeldsdatter blev Plejebarn hos Mosteren Else og siden gift med Jørgen Nielsen fra Nørgaard i Fløe (mine Bedsteforældre).

Stammen deles. (Kollund Fløerne).

Palle Christensen Fløe, (Palli Kollund), der blev Stamfader til Kollund Fløerne, rejste hjemmefra, da han var 18 Aar (siger Rugaard) og tjente saa nogle Aar hos Gaardejer og Hosekræmmer Janus Thorning i Høgild, Rind Sogn, hvor han forblev, indtil hans Husbond døde.

Fra Palles Bortrejse fra Hjemmet er opbevaret et meget interessant »Flyttebevis«, der nu gemmes i

Herning Museum (offentliggjort af H. P. Hansen i Herning Folkeblad 13. Dec. 1932):

Underskrevne Christen Pallesen Fløe gjør vitterlig at nærværende unge Karl, Palle Christensen der er føed paa mit Gods i bemeldte Fløe Bye i Brande Sogn Nørvangs Herred under Coldinghuus Amt og mig i saa Maader er tilhørende og min Staun undergiven, tillades herved af mig som sin Hosbonde at hand paa et Aars Tiid fra understaaende Datto af at regne at maae forsøge sin Lycke paa andre Stæder udenfor sin Fødestaun og i samme Tiid tage Tieneste, hvor han bedst veed og kand: dog paa de Velkor, at naar anmeldte Tiid er udløben haver hand sig saa igien paa forbemeldte sin Fødestaun at indfinde og begive. Imidlertid vil ieg have hannem hos alle respective forrekommende paa beste Maade recomenderet — særdeles hans Kongl. Mayst: Høye og laue Civil og Millitair Betientere at de hannem i ermeldte Tiid frie og ubehindret vilde lade passere og repassere.

Hans Skudsmaal i Saligheds Sag betræffende da ombedes hans Siæle Sørger Velædle Velærværdighed og Høylærde Hr. Proust Clausson Sogne Præst for Brande Meenighed ham samme her paa tegnet ville behage at medeele. Til Bekræftelse under min Haand og Seigl.

Dattum Fløe dend 5te Januari 1786.

C. P. Fløe.

*Christen Pallesen, Sogne Præst for Brande
Sogn Nørvangs Herred, Coldinghuus Amt
hæder sig hermed at have underskrevet
denne Brev paa den 5te Januari 1786.*

Prøve paa Christen Pallesen Fløe's Skrift.

Ovenskrevne unge Karl communicerede sidste Gang Dom. Exaudi a. p. har ellers her opført sig uden al

Forargelse og recommenderes derfor til Kirkens Gode at nyde.

Brande d. 10. Febr. 1786.

N. C. Clausson.

Dokumentet, et Folioark, der er stemplet C. 7 til 24 Skilling, har følgende senere Paategninger, der viser, at Palle først er rejst hjem til Fløe i 1790, og at han atter er rejst til Rind i 1799:

Sidste Michaelis Tiid var benævnte Christen (dvs. Kristen) Palle Christensen Fløe en Giæst ved Herrens Bord i Rind Kirke og viides intet forargeligt med hannem.

Rind Prg. d. 7. May 1790.

S. Lassen.

Omskrevne Ungkarl, Palle Christensen Fløe, var sidste Gang en Giæst ved Herrens Bord i Brande Kirke Dom. 24 p. Trin. a: p: Ved ham viides intet, uden hvad der er dydigt og Christeligt i alle Maader: Det bevidner

Brande Præstegaard d. 9. Maji 1799.

Stedets Sognepræst P. C. Møller.

Husbonden Janus Thorning i Høgild var baade Gaardmand og Hosekræmmer, og Palle, som var Avlskarl hos ham, lærte af Janus at handle med Uldvarer: Strømper og hjemmegjorte Trøjer, og da han havde tjent nogle Aar i samme Stilling, og Husbonden omsider afgik ved Døden, drog Palle paa Langfart med strikkede Uldvarer, som han væsentlig solgte paa Fyn, og her opkøbte han hjemmenvævet Tøj, Dynevaar og Lærred, som han saa solgte paa sin Hjemegn. Senere — efter at han var bleven gift og Gaardmand, drev han ogsaa en betydelig Handel »paa København« med Uldtøj. Folk leverede Bindtøjet i hans Hjem, eller han rejste rundt og samlede

de strikkede Varer i Læssevis, og saa blev det over Horsens sendt til København.

Men ogsaa paa andre Omraader blev Palle en Foregangsmand for sin Egn. Rugaard oplyser, at »Sommermaanederne benyttede han dels til Bondearbejde i Hjemmet og dels ved at følge med en Tømmermand for at lære saa meget af Haandværket, at han selv kunde forfærdige de nødvendige Avlsredskaber, som bruges i en Bondegaard . . .

. . . I Aaret 1799 købte han sin Morbroders Gaard i Kollund i Rind Sogn . . . og giftede sig samme Aar den 26. Maj med Morbroderens Plejedatter, Margrethe Christensen, der var født i Gjellerup den 26. September 1779, med hvem han i 20 Aar havde 12 Børn, 6 Sønner og 6 Døtre, der alle levede, til de blev gifte og opnaede jævne, gode Kaar og agtede Stilling i Samfundet.

Paa det originale Skøde, dateret Collundbye d. 14. Junij 1799, hvorved Jens Sørensen i Kollund sælger sin Gaard til »min kiære Søster Søn Palli Christensen«, underskriver Køberen sig blot Palle Christensen; men i det Skøde af 4. Febr. 1836, ved hvilket han overdrager Gaarden til sin Søn, Christen Pallesen Fløe, undertegner han sig Palle Christensen Fløe.

Begge Skøder findes i Herning Museum.

Palle Christensen Fløe Christen Pallesen Fløe

Skriftprøve fra Skødet 1836.

Saasnart han havde købt Gaarden, tog han alvorlig fat paa Jordens Forbedring, dels ved Opdyrkning og en bedre Driftsmaade, dels ved Enges og Mosers Udgrøftning og Overrisling med Vand, hvorved han

bragte Kreaturbesætningen op fra 2 Heste og 15 Stude til det dobbelte, hvilke Arbejder han personlig deltog i med Kraft, indtil han var over 60 Aar gammel. Paa hans Gaards Mark fandtes noget Egekrat, hvoraf han opelskede en Del og borttrydtede, hvad der var utjenligt, i hvis Sted han anlagde en Plantage paa 2 Tdr. Land, der nu pranger med dejlige Træer i tvende Haver«.

J. C. Hald har om Egepurl følgende Bemærkning i sin Beskrivelse over Ringkøbing Amt 1833 S. 214:

»At disse Purrer er Levninger af Træer, lader sig vel vanskelig afgjøre; men at de ved Fredning kunne opelskes dertil, derpaa haves blandt andet et Eksempel i Kollund, Rind, hvor Gaardmand Palle Fløe har i en Række af Aar fredet (saavidt det uden Hegn lod sig gjøre) endeel Egepurrer paa sin Mark, saa at der iblandt nu findes Træer, en halv Snes Alen høje, men rigtignok mest Krymplinger, skjøndt der her er leret Underlag; denne krympede Vext tilregner dog Trækyndige, at Træerne staae dels ikke sluttet nok, dels uden Underskov og uden Hegn«.

Palle Fløe beskæftigede sig desuden en Del med Sognet og Byens offentlige Sager. Han gav saaledes Stødet til Udskiftningen af Byens Hede og Mose, Indkøb af Sognets Konge- og Kirketiender, samt Præstetiendens Fastsættelse til en fast aarlig Afgift, ligesom han i mangfoldige Aar var Medlem af Bestyrelsen for Skole- og Fattigvæsenet, hvortil hans Medborgeres Tillid havde kaldet ham.

Han var en oplyst Bonde. »Hans Skolekundskaber var, som Følge af den Tids ufuldkomne Skolevæsen, meget smaa, men han fik allerede i Ynglingealderen Smag for Læsning, hvorved han efterhaanden opret-

Egetræ i Kollund Krat 1923.

tede det forsømte i Aandens Uddannelse, ligesom han ved Selvøvelse lærte sig at skrive en temmelig god Haand, samt at føre et ordentligt Regnskab, hvilket senere kom ham tilgode ved den temmelig betydelige

Handel, som han førte med strikkede Uldvarer«. —

Ogsaa i politisk Henseende var han vaagen. Hans Slægtsgaard i Fløe havde aldrig været bortfæstet, men fra umindelige Tider bevaret i Familien som Selvejersgaard. Det har sikkert bidraget til, at han allerede som ung havde tilegnet sig en temmelig udviklet Frihedssans. Han fulgte saaledes med levende Interesse den Strid, der i Slutningen af det attende Aarhundrede blev ført mellem Regeringen og Godsejerne angaaende Stavnsbaandets Løsning, og selv paa sine gamle Dage kunde han omtale den Tid og dens Mænd med Begejstring, navnlig Kronprinsen, den senere Kong Frederik den Sjette.

I den huslige Styrelse og i Børneopdragelsen støttedes han trolig af sin trofaste Hustru, der var lige saa virksom og dygtig en Kvinde, som han var Mand, hvilken Støtte var saa meget mere velsignelsesrig, som de levede et yderst kærligt Liv sammen, der især viste sine gode Følger i Opdragelsen af den store Børneflokk.

Palle Fløe havde selv følt Savnet af Undervisning i Skolen og besluttede derfor selv at sørge for sine Børns Undervisning. I flere Aar, fra hans ældste Søn var otte Aar gammel, lod han en gammel oplyst Aftægtsmand undervise Børnene hver Vinter, og da den ældste Søn, Jens, blev elleve Aar gl., kom han i Rind Præstegaard for i Forening med Præstens Børn at nyde Undervisning af en Seminarist, hvilken Mand Drengen senere fulgte til Egnen ved Aalborg for der at fortsætte sin Uddannelse.

Drengen kom derefter hjem for at konfirmeres, og i flere Aar underviste han nu sine yngre Søsken, hvorved de alle fik en større Uddannelse og Kund-

skab end Bønderbørn paa den Tid sædvanlig havde.

Selv var Palle en god troende Kristen — lige langt fra Overtro og Vantro. Hver Søndag maatte Børnene samles om ham for at høre ham læse en Prædiken, og hver Aften om Vinteren samledes de om Aftenbønnen og sang i Forening med ham en Salme, hvilken Husandagt var temmelig ualmindelig paa den Tid i Hjemmene.

Da Palle Fløe var bleven omtrent 70 Aar gl., overdrog han Gaarden med dens velopførte Bygninger og kultiverede Jorder til Sønnen Christen Pallesen Fløe, der har fortsat Faderens Forbedringer; derefter levede han og hans alderstegne Hustru i Rolighed i deres Aftægts hus indtil deres Død og nød fortjent Glæde af deres Børn og Børnebørn. (Væsentlig efter Rugaard).

I 1825 byggede Palle Fløe sig et nyt Kjöres (Fæhus), og da blev Lægterne sømmede paa, hvad man aldrig havde set før der i Byen — ellers blev Lægterne toldede eller pindede paa. Der blev ogsaa sat en Række Smaavinduer i dette Hus, hvad man heller ikke havde set før, og en gammel Kone udbrød i denne Anledning: De æ da en sæ'r Huw's — dæ æ så manne Lu'eghwåller i! (H. P. Hansen).

Den 26. Maj 1849 fejrede Palle og Margrethe deres Guldbryllup — maaske det første Guldbryllup (siger H. P. Hansen), der er blevet fejret her i Midtjylland — og ved denne Lejlighed var der, foruden Parrets 12 Børn, Svigerbørn og en Mængde Børnebørn, samlet mange af Omegnens Beboere i Hjemmet, de sidste kom uindbudne.

Den 4. Juni 1855 døde hans trofaste Hustru, og fra den Tid svandt hans Hukommelse i en mærkelig

Chr. Pallesen Fløes Gård. Stuehuset fra 1847.

Grad, dog havde han endnu enkelte lyse Øjeblikke.

Den 15. April 1858 bortkaldtes han til et bedre Liv, hvorefter han længtes. Han var da i sit 94. Aar og fik en blid og rolig Død uden forudgaaende Sygdom.

Om Livet i Kollund

for ca. 100 Aar siden har H. P. Hansen optegnet adskillige Træk fra den mundtlige Overlevering, hvoriblandt her skal gengives nogle:

Mikl Nargor, der var Broder til Søren Pallesen Fløes Kone, fortalte, at han som lille Dreng en Dag blev sat te o væ Bånhjør, da hans Forældre var ude. Imidlertid kom Byhyrden gennem Byen, og han tut' i æ Huw'n som Tegn paa, at man skulde drive de Kreaturer ud til ham, som han skulde gaa og passe. Nu gik Naturen over Optugtelsen for Mikkell, han løb ud, traf en anden Dreng, og saa løb de bag-

Kort over Kollund før Udskiftningen.

efter Byhyrden. Men da han kom tilbage, sad Faderen og vuggede Barnet, og forved ham laa et Ris, der var bestemt til en vis Dreng.

Nogen skrevet Bylov eller Vide mindedes gamle Folk ikke at have set i Kollund, men man fortalte, at

der i Fællesskabets Tid skulde betales Bøder, naar Kreaturerne gjorde Skade, og saa blev Pengene bagefter drukne op. Kåren Skåphus*) blev engang som Enke afkrævet 12 Skilling, fordi hendes Kreaturer havde gjort Skade, men saa maatte hun bagefter være med til at drikke Pengene op!

I 1808 blev Kollund Jorderne udskiftet, og Fællesskabet hørte op; men Mændene blev dog ved med at samles og mindes de gamle Tider ved en Drik, der var blandet sammen af Mjød og Brændevin. En af Mændene, Jens Går, sagde: De æ banderno' en Ængledrøk! («Engledrik»). Og han forsynede sig saa godt med denne, at han blev fuld og trimlede under Bordet, og da han bagefter vilde gaa ud, kunde han ikke løfte det ene Ben over det høje Dørtræ, og saa faldt han. Da udbød han: A trow'r banderno', te a æ blöwn fuld! Diagnosen var rigtig, og der maatte to haandfaste Karle te o daj ham hjem. Men da de kom ind i æ Forgång, vilde Jens Gade absolut klare sig selv. Han stod nu længe og fumlede ved Stuedøren, uden han kunde faa denne lukket op; endelig lykkedes det ham at faa den løftet af, og saa faldt han med Døren ind i Stuen. Konen og en Datter, der sad derinde, blev saa forskrækkede, og Konen udbød: Men hon æ't endda, te du kommer ind?

*) Karen hed ellers Karen Sørensdatter, hendes Fader, Søren Nielsen, havde været Skytte paa Rydhave, og hun blev gift to Gange. Først var hun gift med Boelsmand Peder Mikkelsen og havde ved ham tre Børn: Mikkell, Søren og Ane (hende, der blev gift med Søren Pallesen Fløe), og efter hans Død i 1807 blev hun gift med Peder Nielsen Donsig, Nørgaard i Kollund, og fik ved ham Sønnen Peder Pedersen Donsig og Datteren Ane Marie, der blev gift med Frands Koustrup.

Kortudsnit af Kollund efter Udskiftningen.

Å, svarede Jens, a æ blöwn fuld! Og lidt efter sagde han: A trowr, a ska spej! Og det gjorde han. Da stak de to Karle, der hidtil havde staaet udenfor o lot, af.

Slægtens Arv.

At Fløe-Børnene har haft et godt Voksested i Hjemmet i Kollund og fra Forældrene modtaget en stor Arv af Virkelyst og Energi, der bekræfter: at Æblet ikke falder langt fra Stammen, det bærer Efter-slægten smukke Vidnesbyrd om.

»Fædrenes Minde
sit Tempel kan finde
i Barnets Bryst«.

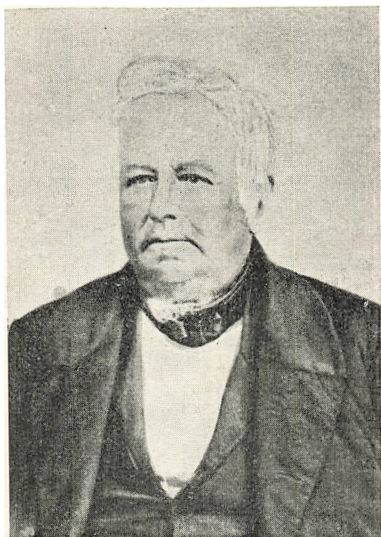
Var end de »forsultne« Svenskere haarde ved os i Krigen 1657—59, saa har den enlige Svensker, Palle, som svigtede sin Hær for en dansk Piges Skyld, igennem sit Afkom gjort Bod for noget af den Ulykke, Fjenden forvoldte os.

Palle Svenskers Efterkommer var dansk i Sind og Skind, og Palle Fløe (Kollund) har haft Lykke til at indleve Fædrelandskærligheden og Frihedsfølelsen saaledes i sine Børn, at de hver paa sin Vis har været med til at fremme Danmarks Lykke og Vel-færd, hvad følgende korte Uddrag af Kollund-Fløer-nes Historie vil vise.

Det er nævnt, at Palle Fløe og Margrethe havde 12 Børn sammen — 6 Sønner og 6 Døtre.

1. Deres ældste Barn, Jens Pallesen Fløe (født 27. Nov. 1800, død 1878), blev gift med Anne Borup Esmann, Datter af Provst E. i Ølgod, (født 12. Juli 1794, død 3. Febr. 1868) og boede først paa Lindbjerggaard, derefter i Vostrup, Lønborg Sogn, som Stiftslandinspektør. Om ham siges, at han var en betydelig Mand, der sad inde med mange Tillidshverv, saaledes blev han udnævnt til Landvæsens- og Tiendekommissær i Ringkøbing og Ribe Amter, var i 12 Aar Medlem af og Formand for Sogneforstander-

skabet for Lønborg og Egvad Sogne, i over 30 Aar var han i Bestyrelsen for de Statskassen tilhørende Enge »Tipperne« i Ringkøbing Fjord og i 26 Aar Formand for Bestyrelsen for »Værneengene« samme Sted. Den 5. Oktober 1848 valgtes han i Hammerum

Jens Pallesen Fløe,
Stiftslandinspektør.

Herred til Medlem af den grundlovgivende Rigsdag. For sin Virksomhed blev han af Regeringen udnævnt først til Kammerraad og senere til Justitsraad.

At Justitsraad Jens Fløe har haft med mange Slags

Bladtryk af et Brev fra 1838
Min højbredte og højeledende
Højherrede! Hermed sendes
Min højbredte og højeledende
Min højbredte og højeledende
den 14de Jan 1838

Slutningen af et Brev fra 1838.

Ting at gøre, kan man bl. a. se af Hardsyssels Aar-
bog 1913, S. 36, og 1937, S. 127 f., hvor han omtales.
Selv kunde han godt lide at tale om, »da jeg sad
i den grundlovgivende Rigsforsamling«. Han deltog
dog ikke i Afstemningen om Grundloven, men var

Anna Borup Fløe,
f. Esmann.

fraværende. Iøvrigt gik hans Sympatier i Venstre-
Retning. Som gammel blev han meget fed, og der
blev sagt, at han i de senere Aar af sin Levetid ikke
havde kunnet se sine egne Tæer, fordi Udsigten var
spærret af hans Mave! Justitsraaden kunde godt lide
»Helaftens-Tepunch'er«; d. v. s., han »forlængede«
sin Tepunch ved skiftevis at komme mere Rom og
mere Vand i, saa kunde han nemlig, hvis han kom
i Forhør, naar han kom hjem, sige med Sandhed, at
han kun havde faaet én Tepunch den hele Aften!

J. Fløe har skrevet enkelte Ting i Saml. til jydsk

Hist. og Topogr., nemlig »Vestkysten af Jylland« i 1866, Side 80, og »Træk af Natmændenes Liv i Jylland« i 1869, S. 204. Og i 1846 udgav han et Skrift »Om Behandlingen og Afbenyttelsen af Mosejorder«.

Ægteparret efterlod sig ingen Børn; men de tog til sig som deres egne 2 af Justitsraadens Broderbørn; den senere Justitsraad Palle Fløe og dennes Søster Margrethe; se i det følgende under 7 a og c.

Nr. 2 var Maren Pallesdatter Fløe (f. 8. Marts 1802, d. 6. Juli 1863). Hun blev gift med Gaardejer Hans Christensen, Lind og havde med ham 6 Børn, nemlig

- a. Christen Hansen (f. 8. Sept. 1827) g. m.
Dorthea Marie Jensen (f. 1818). Gaardejer i Lind. Ingen Børn.
- b. Margrethe Hansen (f. 8. Febr. 1829) g. m.
Christen Iversen (f. 18. Maj 1831). Gaardejer i Lind. 5 Børn.
- c. Palle Hansen (f. 21. Febr. 1831) g. m.
Kirsten Andersen (f. 23. Dec. 1838). Husmand i Lind. 7 Børn.
- d. Peder Fløe Hansen (f. 25. Okt. 1834) g. m.
Maren Andersen (f. 3. April 1844). Gaardejer i Lind. 7 Børn.
- e. Mariane Hansen (f. 21. Maj 1838) g. m.
Jens Pinvig Kristensen (f. 17. Marts 1838). Højskoleforstander, Skolelærer og Kirkesanger i Ask. 6 Børn.

Nr. 3. Christen Pallesen Fløe (f. 16. Aug. 1803, d. 6. Aug. 1874) g. m. Ane Marie Sander (f. 23. Maj 1812, d. 17. Maj 1856). Datter af en Storkøbermand i Næstved. Ingen Børn.

Christen Pallesen Fløe kom som ung i Lære i Kø-

benhavn hos Klædekræmmer Schmidt i Vimmelskaft. I denne Plads var han i 35 Aar, og det var Meningen, at han skulde have været Medindehaver af Forretningen; men da det saa kom til Stykket, vilde Schmidt, der havde tjent store Summer ved Leveringer af Klæder til Hæren i 1864, dog ikke. C. P. Fløe, der havde sammensparet en Del Penge, sagde nu Firmaet Farvel; han rejste til sin Hjemegn, købte en Gaard i Birk, men senere solgte han Gaarden til Jens Søe, og saa flyttede han over til sin Broder i Kollund, og der døde han i 1874.

Om Handelsfuldmægtig Chr. P. Fløe har afdøde Vandinspektør Fløe fortalt Fabrikant Frank følgende Træk:

Tidligere stod Butiksdørene i København aabne baade Sommer og Vinter, men Fløe indførte den Reform, at Døren til deres Forretning blev lukket, der blev sat en Kakkelovn op og fyret i Butikken om Vinteren. Andre Forretningsfolk sagde, det gaar aldrig, nu tør Kunderne ikke gaa ind; men Resultatet blev det modsatte, Kunderne vilde netop gerne ind i den lune Butik.

Nr. 4. Peder Pallesen Fløe (f. 30. Jan. 1805) g. m.

- 1) Edel Kathrine Jensdatter (f. 12. April 1814, d. 28. Maj 1871).
- 2) Ane Kirstine Jonassen (f. 8. Juni 1812).
10 Børn (hvoraf 1 død) alle af 1. Ægteskab.
- a. Jens Vestergaard Pedersen (f. 17. Okt. 1831, d. 25. Sept. 1873) g. m.
 - 1) Karen Frandsen (f. 1. Sept. 1836, d. 15. Aug. 1862).
 - 2) Else Marie Iversen (f. 28. Maj 1841, d. 10. Juni 1866).

- 3) Edel Margrethe Jensen (f. 20. Dec. 1846).
Gaardmand i Gunderup, Rind Sogn.
1 Barn i 1. Ægteskab, 4 i andet.
- b. Dorte Kirstine Pedersen (f. 2. Dec. 1833,
d. 19. Jan. 1870) g. m.
Klemmen Knudsen (f. 1831). Gaardmand i
Gjellerup. 8 Børn.
- c. Margrethe Pedersen (f. 17. Jan. 1837, d.
1884) g. m.
Thomas Nielsen (f. 12. Nov. 1835, d. 27.
Maj 1895). Lærer i Birk og Folketingsmand for
Vejle Amts 3. Valgkreds, fra 1887 Landstings-
mand. 3 Børn.
- d. Palle Fløe Pedersen (f. 30. Sept. 1839, d. 7.
Aug. 1861).
- e. Jens Fløe Pedersen (f. 13. Febr. 1843) g. m.
Mette Nielsen. Ingen Børn.
- f. Karoline Pedersen (f. 20. Nov. 1845) g. m.
Jens Christian Christensen Skov (f. 3.
Sept. 1845). Gaardmand i Nøvling. 4 Børn.
- g. Maren Pedersen (f. 13. April 1848, d. 17.
Jan. 1849).
- h. Christen Fløe Pedersen (f. 10. Jan. 1850).
Rejst til Amerika.
- i. Christen Pedersen Fløe (f. 9. Aug. 1853).
- j. Uden Navn (død).
- Nr. 5. Marie Pallesen Fløe (f. 14. Dec. 1806,
d. 17. Maj 1862) g. m. Anders Mortensen (f. 1795,
d. 23. April 1852). Gaardmand i Hauge, Gjellerup
Sogn. 12 Børn, hvoraf 3 døde.
- a. Morten Andersen (død).
- b. Palle Fløe Andersen (f. 19. Marts 1832.
Gaardmand i Hauge. g. m.

- 1) Mette Pedersen (f. 8. Dec. 1827, d. 27. Marts 1867).
 - 2) Karen Pedersen Holgaard. 3 Børn (1 i 1., 2 i 2. Ægteskab).
 - c. Peder Fløe Andersen (f. 24. Okt. 1833) g. m. Mariane Nielsen (f. 5. Okt. 1834). Gaardmand i Hauge. Ingen Børn.
 - d. Sofie Andersen (f. 7. Aug. 1835) g. m. Lars Andersen (f. 18. Okt. 1833). Gaardmand i Sunds. 9 Børn.
 - e. Margrethe Andersen (f. 6. Febr. 1837) g. m. Jens Nielsen (f. 6. Marts 1834). Husmand i Sunds. 6 Børn.
 - f. Ane Andersen (f. 10. Okt. 1838).
 - g. Sidsel Kathrine Andersen (f. 29. Okt. 1840) g. m. Niels Christensen (f. 6. April 1840). Husmand i Ikast. 6 Børn.
 - h. Ane Borup Andersen (f. 7. Marts 1843) g. m. Nicolaj Peter Schøler (f. 13. Febr. 1849). Ejer af Skovsborg i Skarrild. 1 Barn.
 - i. Else Marie Andersen (f. 2. Juli 1847) g. m. Laurits Jensen. Husmand i Ikast. 3 Børn.
- Nr. 6. Christen Pallesen Fløe (f. 17. Okt. 1808, d. 23. Jan. 1898) g. m. Ane Kirstine Pedersdatter (f. 6. Jan. 1818, d. 26. Maj 1911). Han overtog Gaarden i Kollund efter Faderen, Palle Fløe, og byggede i 1849 et nyt Sal's (Stuehus), og der blev lagt Fjælgulv i Fredstuen, hvorunder der var Kælder. Det var det første Bræddegulv, der blev lagt i Kollund. Nogle Aar senere blev der ogsaa lagt Fjælgulv i Dagligstuen.

Men da Kræ Pallesens Søn, Søren Pallesen

Fløe, der kom til at bo nord for, byggede sig et nyt Stuehus i 1853, et Hus, der forresten staar endnu, fik man intet Bræddegulv der, o de wa söwrnmæ hæjsen en bow'n Sal's, som en gammel Mand udtrykte sig.

Jo, Kollund var i gamle Dage noget af de bow's

Sandgaard. Stuehuset bygget af Søren Pallesen Fløe. Efter Tegning af Pastor Josias Daniel Fløe, 1890.

nest, man kendte her i Eggen, hvad ogsaa følgende Træk viser. Der skulde være Bryllup i Nørgaard, og der skulde ikke spares ved denne Lejlighed — dog var der nogle, der fandt, det var utidig Flothed, at Kogekonen (æ Skuelkuw'n) forlangte at faa tre Pund Hvedemel og et halvt Pund Kaffe. Af Melet vilde hun bage en dejlig Søsterkage — denne og Kaffen var især beregnet til Præstefolkene (og saa hende selv). Hun vidste, hvorledes det skulde være, for hun var kommen fra København. Men ak og ve, Hvedemel kunde hverken opdrives i Rind eller i de

omliggende Sogne, og saa maatte der en Vogn af Sted til — Horsens! — Desværre havde Kogekonen Uheld med sin fine Kage, den gik nemlig i jænne Klas for hende; men Kaffen fik de. (Jvnf. H. P. Hansen: Fra gamle Dage II., S. 82).

Kræ Pallesen Fløe fortalte, at de havde en Harve med Trætænder i, og naar de skulde ud at harve, havde de et Bundt Trætænder og en Økse med, saa de kunde sætte en ny Tand i, naar de tabte en af de gamle. Engang skulde Jæspær Mues, der boede nede ved Knudmose, håw æ Stel' til en Harve til gamle Pæ Donsig, og der skulde sættes Jerntænder i den ene Halvdel og Trætænder i den anden Halvdel. En gammel Mand var henne for at se den vidunderlige Harve, og han udbrød: Da ska a låw for, du ordenlig ka klø' æ Juw'r, Pæ Donsig!

I Herning Museum gemmes et prentet og farvelagt, indrammet Stykke: »Sang helliget det hæderlige Ægtepar i Frølund den 27. November 1838, velagte Ungekarl Christen Pallesen Fløe og agtbare Pige Ane Kirstine Pedersdatter af Parrets forbundne Ven C. Beck«. Indholdet er uden Interesse. Beck, der boede i Donsighus i Rind, var vistnok Fætter til Fuldmægtig Beck paa Højris i Ikast. Claus Beck var noget af en Tusindkunstner, han spillede til Bryllupper, lavede Brudesange, Gravskrifter o. l., og han var meget forfalden. Ib i Øster Høgild sagde en Dag til ham: Du er en Måler, en Pråler o'n slæt Beståler! Claus Beck var gift to Gange, og hans første Kone var Søster til Petersen i Kidris Mølle.

Kr. Pallesen Fløe og Ane havde 8 Børn.

a. Palle Christensen Fløe (f. 1. Maj 1840, d. 12. Jan. 1929) g. m.

- Margrethe Pedersdatter (f. 5. Marts 1844).
 Gaardmand i Kollund (Fødegaarden). 9 Børn,
 hvoraf den ældste Søn (f. 3. April 1871) bærer
 Bedstefaderens Navn.
- b. Peder Sigaard Fløe (f. 11. Maj 1844, d. i Kollund 6. Okt. 1932, ugift).
 - c. Karen Pallesen Fløe (f. 28. Nov. 1846, død som Barn).
 - d. Christen Pallesen Fløe (f. 1. Juni 1849, d. 2. Juni 1911). 5 Børn. De boede bag Krattet i Kollund, g. m. Johanne Christensen.
 - e. Margrethe Karoline Fløe (f. 1. Sept. 1859) g. m. Jens Jensen i Kollund. De boede i en Gaard, der var skilt fra Kræ Pallesens. 3 Børn.
 - f. Marie Sander Fløe (f. 25. Febr. 1854, d. i Hammerum 12. Okt. 1932) g. m. Palle Ringsted. Børn.
 - g. Jens Pallesen Fløe (f. 14. Juli 1857) g. m. Inger. De boede i Kollund. Børn.
 - h. Josias Daniel Pallesen Fløe (f. 9. Jan. 1863) g. 1 Datter.

Af hele denne Søskendeflok levede i 1932 kun Peder Sigaard, boende i Kollund, og Josias Daniel, som har været Sognepræst i Faarup-Asferg ved Randers, hvorfra han i nævnte Efteraar tog sin Afsked.

Nr. 7. Søren Pallesen Fløe (f. 10. Aug. 1810, d. 21. Aug. 1862) boede i Sandgaard i Kollund, g. m.

1) Ane Pedersdatter (f. 6. April 1807, d. 16. Febr. 1858).

2) Dothea Kirstine Madsen (f. 1. April 1834).

Om ham meddeler H. P. Hansen dels i førnævnte

»Herning Folkeblad« og dels efter sine Optegnelser, at han som ung blev uddannet som Hørsvinger*) paa Lykkehus Sæde paa Fyn.

Han tjente der i fire Aar og blev saa fri for o spreng Soldå't. Nabo til laa en Herregaard, hvor man havde 20 Tønder Land med Hør, som Karlene skulde passe; der var paa den Tid 24 Karle fra forskellige Egne af Landet. Men naar Hørren skulde ruskes, da havde man et Par Hundrede Hjælper, baade gamle, unge og Børn. De sidste to Aar var Søren en Slags Opsynsmand over Folkene, og han har fortalt, at det hændte, at et Par Kællinger røg i Totterne paa hinanden under Arbejdet. En Officer, der hed Schroll, havde Ledelsen af hele Virksomheden.

Indtil hen omkring Midten af forrige Aarhundrede brændte man Brændevin mange Steder i de midtjydske Gaarde, og Søren Pallesen Fløe brændte da ogsaa selv sin Brændevin. En Dag sagde han til sin Nabo og Broder, Chr. Pallesen Fløe: A ska te o brend', men a æ røj', te de ska go gal! Saa skulde Kræ Pallesen arbejde oppe i Marken og holde Øje med Vejen. Det varede heller ikke længe, inden han fik Øje paa en Vogn, hvori der sad fire Personer. Saa løb han hjem til Søren, der blev hældt Avner i Mærskningen, og Brændevinstøjet blev gemt — Pi berne blev stukne ind i en Busk ude i Krattet, og bag efter kunde man naturligvis ikke finde disse — de kom først frem længe efter. Det var rigtigt nok Kontrollørerne, der var ude, men de vilde dog ikke til Kollund den Dag. (Jvnf. Fra gamle Dage II. S. 49).

*) Ved sin Søn, P. Lind Sørensens Daab i 1842, kaldes han i Kirkebogen Hørbereder.

Efter at Herningkredsen siden 1849 havde haft Peder Knudsen fra Snestrup i Ørre som Folketingsmand, stillede den unge Søren Pallesen Fløe sig som hans Modkandidat ved Valget den 14. Juni 1858. Om Valget og om Søren Pallesen fortæller Justits-

Søren Pallesen Fløe,
Folketingsmand.

raad Krarup følgende i sin Bog Gamle Minder 1890, S. 87: »Søren Fløe, der tidligere havde været Stiller for Peder Knudsen, havde ved flere tidligere Valg handlinger gjort sig bemærket som en usædvanlig livlig og vellykket Taler, dertil kom, at han, der var af den udbredte Fløeske Familie, var en venlig og imødekommende Personlighed, der var velset af alle, velbegavet og ikke uden Kundskaber i flere Retninger. Han og hans Parti kæmpede tappert mod P. Knudsen, og fik han 154 Stemmer, medens P. Knudsen, der ikke siden blev valgt, fik 135 Stemmer.

Det er ret betegnende for Søren Pallesen, at medens den skriftlige Afstemning stod paa, og enhver var spændt paa Udfaldet, der syntes lige usikkert for begge Parter, gik han ind paa Eydes Gæstgivergaard til en større Samling af Mænd — som vi nu vilde kalde ubetinget Højremænd, og som derfor ikke vilde stemme hverken paa den ene eller anden af Kandida-

The image shows four handwritten signatures in cursive script, arranged vertically. The signatures are:

1. A large, stylized signature that appears to be 'Søren Pallesen Fløe'.

2. A signature that reads 'Søren Pallesen Fløe'.

3. A signature that reads 'Søren Pallesen Fløe'.

4. A signature that reads 'Søren Pallesen Fløe'.

Søren Pallesen Fløe's med fleres Underskrift. 1836.

terne — og forestillede dem paa en behagelig Maade, at der nu endelig var god Lejlighed for dem til at blive fri for P. Knudsen, hvad de jo saa længe havde ønsket, nemlig ved at stemme paa ham. Opfordringen blev efterkommet saavidt mindes af dem alle, og dette afgjorde vistnok Valgets Udfald. Tre Aar efter, den 14. Juni 1861 genvalgtes Søren Pallesen ved Kaaring, men døde inden Valgperiodens Udløb.

Den 6. Oktober 1862 var vistnok den livligste og interessanteste Valghandling, der nogensinde har fundet Sted i Herning. At det just var Kongens, Frederik d. 7.s Fødselsdag, bidrog jo noget til at kaste lige som en egen Festglans over Handlingen, idet det ret

ofte blev betonet, at vistnok enhver vilde give Kongen den bedst mulige Repræsentant som Fødselsdagsgave. Men hvad der især gjorde Indtryk var, at en af Aristokratiets yderste Spidser, Tronarvingen, den senere Kong Christian d. 9.s Svoger, Baron Blixen Finecke, der den Gang saa at sige levede ved Hoffet og spillede en fremragende Rolle som Politiker, stillede sig. Mærkværdig nok havde de to Modsætninger i Fødsel, Opdragelse og Livsstilling, nemlig Baron Blixen Finecke og Husmand Søren Pallesen, fundet hinanden i København. Tilsyneladende skilte Politiken dem den Gang ikke, tværtimod, de største Godsejere og Bønderne, eller Bondevennerpartiet med I. A. Hansen i Spidsen, søgte at finde hinanden.

Blixen Finecke søgte jo paa alle Maader at gøre sig populær. Baade han og Søren Pallesen var unge, livsglade Mænd, gemytlig anlagt, og hvilke glade Timer, de havde tilbragt sammen, derom ved vel endnu ingen ret Besked. Forholdet og Venskabet var imidlertid saa ærligt og trofast fra Søren Pallesens Side, at han paa sit Dødsleje ønskede at indsætte Blixen Finecke som sin Arving og at testamentere ham sin Plads i Rigsdagen. Indtrængende skal han have anbefalet sine Venner og Bekendte at vælge ham — —«.

Baronen blev valgt med 221 Stemmer, medens hans Modkandidater, Amtmanden Grev Trampe og P. Knudsen, der stillede sig for sidste Gang, fik henholdsvis 197 og 135 Stemmer.

Om Søren Pallesen Fløe findes der ikke meget i den mundtlige Overlevering. Der fortælles, at han en gang var hjemme og i Anledning af sin Fødselsdag havde indbudt en Del Venner, blandt andre ogsaa Knud Kragelund fra Vester Lind. Ved denne Lejlighed

hed fortalte Søren blandt andet, at man nu i Rigsdagen havde vedtaget, at der skulde bygges en Jernbane fra København til Roskilde med Vogne, der kunde køre med en voldsom Fart uden Heste. Senere sagde Knud Kragelund: Te Søren Pallesen vild præ'l, de hår a vist åld· mi Daw·, men a trow·

Gravminde over
Søren Pallesen Fløe.

ilyw'l et', te han åsse vild lyw·, men dehær æ misæl Löw'n!

Søren var en rask Mand, men en Dag var han omme at besøge en Slægtning i Gunderup, og der fik han en varm Rugkringle, saa fik han Tarmslyng og døde ret pludselig den 21. August 1862.

Hans første Kone, Ane Pedersdatter, var Datter af »Gaml Pæ Donsig«. Hun var en udmærket Fortæller og kunde synge en Mængde ældgamle Folkeviser, hvoraf adskillige er optegnede og optagne paa Fonografvalser efter Sønnen, Peder Sørensen Fløe i Kølkjær. Blandt disse Viser kan nævnes Ridder Lave og Ridder Joen, Mimmering, Bispens Datter af Ribe, De to Skalke eller Møllerdatteren med flere.

Børnene var:

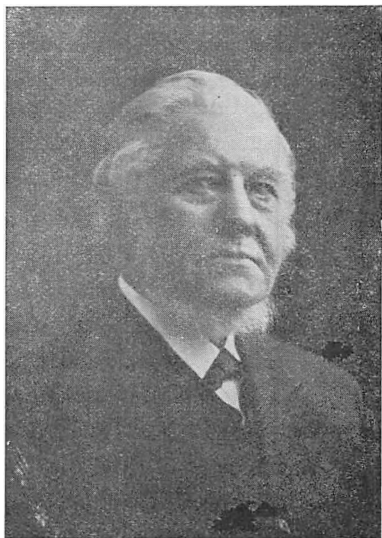
- a. Palle Sørensen Fløe (f. 7. Sept. 1839, d. 1916).
- b. Peder Lind Sørensen Fløe (f. 13. Febr. 1842, d. 10. Dec. 1926) g. Børn — boede og døde i Kølkjær.
- c. Margrethe Sørensen Fløe (f. 26. April 1844, d. i Lønborg 18. April 1909).
- d. Karen Sørensen Fløe (f. 21. Juni 1846, d. 1883) g. m. Enkemand, Smed Hans Jørgen Nielsen Frank, Skjærbæk i Rind (f. 26. April 1831, d. 1912). Blandt deres Børn var Niels Frank, Fabrikant i Lind (f. 17. Marts 1878) g. m. Marie Loch (f. 4. April 1876 i København). 3 Børn.
- e. Ane Borup Jensine (f. 2. Jan. 1851, d. 7. Juni 1860).
- f. Anton Pallesen Fløe (f. 19. Juli 1860) af 2. Ægteskab, g. Døde i Lind.
- g. Søren Pallesen Fløe (f. 11. Nov. 1862) af 2. Ægteskab, g. m. Sine. Børn — boede i Gjødstrup.

Den ældste Søn, Palle Sørensen Fløe, boede ligesom Farbroderen i Vostrup og var i mange Aar en bekendt Amts-Vandinspektør og historisk topografisk Forfatter. I Hardsyssels Aarb. f. Eks. findes indtil 1916 ialt 10 lødige Artikler fra hans Pen — ligeledes i »Samlinger til jydsk Historie og Topografi«, hvor han blandt andet har meddelt Videbreve fra Sdr. Bork, Varde og Skjern Mærsk og har skrevet om: Skikke og Levevis i den sydlige Del af Ringkøbing Amt. Sammen med Topograf og Arkivar Dr. phil. O. Nielsen har han skrevet historiske Efterrretninger om Lønborg, Egvad, Hemmet, Nørre Bork, Sdr. Bork, Sdr. Virum, Lyne og Strellev Sogne. Og han har ydet rige Bidrag til H. F. Feilbergs store jydsk Ord- og

Han planlagde og fik 1901—02 gennemført Forbedringer af Skjernaadalens Afvandingsforhold og erholdt herfor Udnævnelse til Justitsraad.

Han døde i Vostrup 1916.

Om Palle Fløe og Søsteren Margrethe Fløe fortæl-

Palle Sørensen Fløe,
Vandinspektør.

ler en Mand, der har kendt dem begge særdeles godt:

Som foran bemærket kom Palle Fløe til sin Farbroder, den gamle Stiftslandinspektør, Justitsraad Jens Fløe i Vostrup, der tog sig faderlig af ham, men mærkeligt nok ikke sørgede for, at han fik nogen Art af Eksamen. Ifølge Udtalelse af Søsteren Margrethe Fløe vilde Onkelen ikke have, at Palle blev Sagfører, men han lod ham heller ikke tage Landinspektør-Eksamen, hvad dog kunde have haft stor Betydning for ham og have ligget ret nær. Ganske vist kunde han, saa længe Onkelen levede, udføre alle Slags Landinspek-

tørforretninger i dennes Navn, men da Onkelen døde, maatte han arrangere sig, som han bedst kunde med andre Landinspektører, og det var vist først, da han i en ældre Alder blev Amtsvandinspektør, at hans Udkomme blev nogenlunde betrygget. Men han var fra Naturens Haand velbegavet og stærkt interesseret i alle Nutidens og ikke mindre i Fortidens Forhold, og han havde ved egne Iagttagelser og Selvstudium erhvervet sig en betydelig Viden og Indsigt paa adskillige Omraader, saa han var i Stand til at optræde med ikke ringe Autoritet. Saaledes en Gang, da den ret produktive, men ogsaa ret overfladiske og upaalidelige topografiske Forfatter L. Both i et illustreret Blad, »Husvennen«, havde skrevet en Del om Tasterne i Jylland. Han blev af Fløe sat ret eftertrykke- lig paa Plads. Fløe havde et anseligt Ydre, og over hans Optræden var der Holdning for ikke at sige Selvfølelse. I en meget ung Alder blev han ganske hvidhaaret, hvad ikke misklædte ham, men nærmest gav ham et interessant Udseende. — Man kan næppe sige, at Fløe just yndede at sætte sit Lys under en Skæppe. Jeg erindrer, at Jens Andrup i Lønborg, der nok kunde anbringe en tør, vittig Bemærkning, og som formodentlig har fundet, at jeg i den Henseende lig- nede Fløe, engang, da jeg udviklede et eller andet for ham, bemærkede: Det er endda godt, at en et er lisså klog som Dem og Fløe! Jeg maa sige, at skønt denne Bemærkning gik ud over mig selv, morede den mig meget. — Ved større politiske Møder paa Egnen kunde det ske, at man valgte Fløe til Dirigent, saa- ledes ved et Møde, hvori C. Berg deltog som Taler, men Berg viste sig noget uvillig til at lade sig dirigere af Fløe; en eller anden Henstilling fra Dirigenten blev

af Berg ignoreret eller ligefrem fejlet til Side paa en ret overlegen Maade. Ved Mødets Slutning udbragte Berg et Leve for Dirigenten, maaske for at mildne eller udviske det ubehagelige Indtryk af denne sin Optræden, hvad dog næppe lykkedes; Fløe havde alle Dage ikke noget tilovers for Berg, men var en Tilhænger af Clausagers Politik. — I 1885 medvirkede Fløe ved Oprettelsen af en Skytteforening i Lønborg. — I en meget lang Aarrække var han Kasserer og Regnskabsfører for VærnsEngene, og disses Interesser har rejst en Mindesten paa hans Grav paa Lønborg Kirkegaard.

Fløe var alle Dage ugift, men havde Søsteren Margrethe boende hos sig. Denne var altid som Plejedatter af den gamle Justitsraad blevet tituleret Frøken Fløe. Der er fortalt, at den gamle en Gang havde faaet anbragt en Bænk i sin Have, og at han derefter bemærkede: »Der kan Margrethe saa sidde med sin Tilkommende«. Men nogen »Tilkommende« viste sig aldrig, hvad nu Grunden kan have været. Maaske har hun været vel kritisk. Hun var velbegavet, vittig og hurtig i Replikken, undertiden noget satirisk, hvad nogle maaske kan have ladet sig skræmme af. At Broderen havde meget stor Respekt for hende er sikkert. Til Gengæld holdt hun meget stærkt paa Broderens Ære og Værdighed. At han dog muligvis ikke var helt fuldkommen, men ogsaa kunde have sine smaa menneskelige Fejl eller Skrøbeligheder, kunde eller vilde hun aldeles ikke se.

Hun var et flittigt Menneske og udførte til Firmaer i København en stor Mængde fine Broderier, og hun var berømt for sin Dygtighed i saa Henseende. Der blev fortalt, at hun en Gang havde broderet en pragt-

fuld hvid »Skjorte« til Paven, som denne fik foræret af danske Katoliker til et Jubilæum. At hun ogsaa havde Hjertevarme, turde fremgaa af, at hun og Broderen — og det var sikkert ikke mindst hende, der havde ønsket dette — som Plejebørn antog sig 2 Børn. Det var 2 Børn af deres Slægt, hvad man ogsaa vil kunne skønne af deres Navne: Anna Frank og Palle Fløe Rosholm. Frøken Fløe, der ikke blev saa gammel som Broderen, døde af en Kræftsygdom.

Nr. 8. Ane Pallesd. Fløe (f. 26. Sept. 1812) g. m.

1) Niels Larsen (f. 7. Juni 1811, d. 15. Marts 1853). Gaardejer i Birk og Hammerum.

2) Svogeren Peder Nielsen, der havde været gift med Sidsel Pallesdatter Fløe (se Nr. 10).

I 1. Ægteskab var der 9 Børn, i 2. ingen.

a. Lars Nielsen Birch (f. 16. Okt. 1836) g. m. Larsine Louise Gjerløv (f. 26. Aug. 1849).

En Søn af dette Ægtepar var den bekendte Politiker, Professor Laurits Vilhelm Birch.

b. Palle Fløe Nielsen (f. 4. Nov. 1839, d. 20. Febr. 1905) g. m.

1) Marie Nielsen (f. 17. Dec. 1840).

2) Caroline Pedersen. Grosserer i København. Ingen Børn.

Han fik Borgerskab d. 6. Oktober 1870 og indtjente en betydelig Formue, hvoraf en Del kom Gjellerup Sogn tilgode, saaledes (ifølge Testamente af 10. Jan. 1903) 65,000 Kr. til værdig trængende, 180,000 til en Havebrugsskole i Gjellerup Sogn, 25,000 til Børnehjemmet »Gamle Minder«.

I Taknemlighed herfor afsløredes d. 4. November 1909 en Mindesten over ham i Gjellerup i Lystanlægget vest for Tornebuskhøjen.

De ni Paller:

1. Palle Ringsted (Gjellerup). 2. Palle Krænsen Fløe (Kollund). 3. Palle Sørensen Fløe (Vostrup). 4. Palle Fløe (Herning). 5. Palle Fløe Andersen (Hauge).
6. Palle Christiansen (Kollund). 7. Palle Hansen (Lind). 8. Palle Fløe Pedersen (København). 9. Palle Fløe Nielsen (København).

Paa den ene Side af Mindestenen er anbragt hans Portrætmedaillon samt en strikkende Kvinde og en ung Mand, der gaar med Uldpakken.

Stenen har følgende Indskrift:

Ved Ungdoms Virke — Du vinder frem.

Din Ungdoms Kirke — Dig vinker hjem.

Født d. 4. Nov. 1839, drog ud 1857. Borger 1870.
Død d. 20. Febr. 1905.

Skænkede 1886 et Orgel til Gjellerup Kirke. 1905
Legater til trængende og til Havebrugsskolen.

I Konrad Understrups »Af Bindestuens Saga« hedder det: »Sin Hjemstavn glemte han ikke, og han har

været sit Fødesogn en god Søn... I en Række af Aar sendte han aarlig flere Hundrede Kroner, som hver Jul uddeltes af hans Moder og efter hendes Død af Sognefoged Marinus Pedersen og Hustru til fattige i Hammerum og Omegn«.

Paa ovennævnte Mindestens Fod staar:

»I taknemmelig Erindring satte Gjellerup Kommune dette Minde«.

Hans øvrige Søskende var:

c. Peder Fløe Nielsen (f. 28. Juni 1842) ug.

d. Dines Nielsen Birck (f. 17. Sept. 1844).

Købmand i København.

e. Christen Fløe Nielsen (f. 13. Nov. 1846, d. 17. Maj 1849).

f. Jens Vestergaard Nielsen (f. 12. Marts 1849, d. 25. Marts 1850).

g. Christen Fløe Nielsen (f. 4. April 1851). Seminarist og Student, ugift.

h. Kirsten Margrethe Nielsen (f. 18. Maj 1853) ugift. —

Nr. 9. Christian Pallesen Fløe (f. 1. Juni 1814)

g. m. Karen Sørensen (f. 28. Dec. 1825). Gaardmand i Kollund. 4 Børn.

a. Palle Christiansen Fløe (f. 21. Juli 1853, d. i Kollund i Rind Sogn 29. April 1934) g. m.

Johanne Lyngby fra København. Ingen Børn.

b. Margrethe Christiansen Fløe (f. 25. Febr. 1856) g. m.

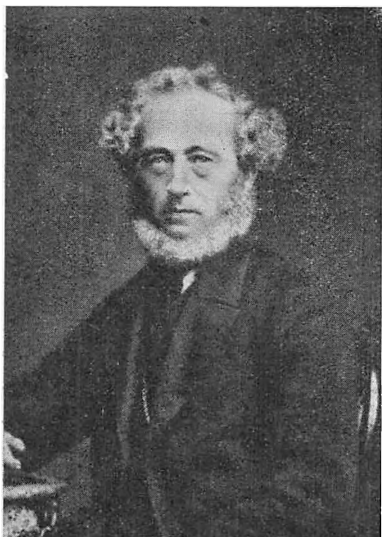
Svend Christen, boede i Kollund. Børn.

c. Marie Sander Christiansen Fløe (f. 10. Juli 1859) g. m.

Søren Bundgaard, Ikast. Børn.

d. Kristine Christiansen Fløe (f. 3. Juli 1863)
g. i København. 3 Børn.

Nr. 10. Sidsel Pallesdatter Fløe (f. 4. April
1819) g. m. Peder Nielsen (f. 22. Febr. 1818).
Gaardejer i Gjellerup og Hammerum. Folketings-

Peder Nielsen,
Folketingsmand.

mand for Ringkøbing Amts 4. Valgkreds i mange
Aar, indtil han blev afløst af Rasmus Nielsen. P.
Nielsen var gift to Gange, anden Gang med en Søster
(se Nr. 8) til Sidsel. — 7 Børn.

- a. Hanne Pedersen (f. 17. Aug. 1844, d. 27.
Sept. 1844).
- b. Niels Pedersen (f. 29. Sept. 1845) g. m.
Margaret Earl (f. 9. Nov. 1848). Handelsmand
i Amerika. 4 Børn.
- c. Margrethe Pedersen (f. 22. Okt. 1847, d.
1886) g. m.

Jens Birk Jensen. Blandt deres Børn kan nævnes afdøde K. Birk, Lægdsgaard i Ikast, afdøde Martin Birk, Frisenborg s. Sogn, og Amtsraadsmedlem Okkels Birk, Helstrup, Snejbjerg.

d. Palle Fløe Pedersen (f. 18. Febr. 1850, d. 30. Jan. 1922) g. m.

Sofie Kirstine Brandt (f. 6. April 1845, d. 15. Jan. 1901) Datter af Gartner Brandt, Herning. Husmand i Hammerum og i Tjørring, d. i Fun-
der. 12 Børn, hvoraf de sidste 6 døde som smaa.

1. Sidsel Fløe Pedersen (f. 29. Maj 1869) g. m.

1) Jens Knygbjerg, Herning.

2) Jørgen Albæk i Tjørring.

2. Ane Fløe Pedersen (f. 9. April 1871) g. i Amerika.

3. Marie Elise Fløe Pedersen (f. 20. Jan. 1873) g. i Herning.

4. Peder Pedersen (f. 31. Aug. 1874, d. s. Aar).

5. Jens Brandt Fløe, Købmand i Herning (f. 6. Juni 1877) g. m.

1. Kristine Ejstrup (f. 1875, d. 1918).

2. Anna Ejstrup (f. 13. Jan. 1881). Ingen Børn.

6. Clara Fløe Pedersen (f. 12. Dec. 1878, d. 1909) g. m. Murer Adolf Pedersen i Aarhus—Randerseggen. 2 Børn.

e. Iver Pedersen (f. 12. Aug. 1852, d. 14. April 1903) g. m. Karen Andersen (f. 24. April 1854, d. 29. Sept. 1914). Børn — boede i Gullestrup.

f. Johanne Pedersen (f. 28. April 1855, d. 20. Okt. 1884) g. m.

Chr. Jensen, Bjerregaard ved Aale (f. 25. Sept. 1850, d. 4. Marts 1932). 3 Børn, hvoriblandt Kirsten, der er g. m. Amtsraadsmdl. Okkels Birk.

g. Niels Marinus Pedersen (f. 15. Nov. 1857)

g. m.

1. Karen Knudsen (f. 31. Juli 1859, d. 3. Sept. 1923). 4 Børn.

2. Mariane Kjærsgaard (f. 6. Jan. 1897). 3 Børn.

Marinus Pedersen, der er Gaardejer i Hammerum, var Sognefoged i Gjellerup fra 1895 til 1935.

Nr. 11. Karen Pallesen Fløe (f. 4. April 1819, d. 1902) g. m. Peder Pedersen, kaldet Pæ Donsig (f. 25. Febr. 1814, d. 1912). Gaardmand i Nørgaard i Kollund. 14 Børn.

a. Peder Donsig Pedersen (f. 7. April 1841, d. 1907) g. m.

Kirstine Marie Merrild (f. 27. Okt. 1851, d. 1910). Datter af Købmand Niels Merrild, Bærslund. Ingen Børn.

b. Karen Pedersen (f. 16. Sept. 1842, d. 5. Febr. 1933 i Herning) g. m.

Jens Christian Dinesen (f. 17. Okt. 1832, d. i Herning 17. Jan. 1933). Gaardejer i Kollund. 8 Børn.

1. Inger Dinesen (f. 7. April 1869) g. m. L. Vejen Lauridsen i Hellerup. 2 Børn.

2. Kristiane Dinesen (f. 3. Aug. 1870) død ug.

3. Dines Fjederholt (f. 17. Maj 1872). Lærer i Farre, g. m. Sofie Schelde. 4 Børn.

4. Karoline Petrea Dinesen (f. 8. Marts 1874) g. m. Fabrikant Charles, Herning, død 1933. 6 Børn.

5. Sidsel Katrine Dinesen (f. 13. April 1876) d. ug.

6. Peter Donsig Dinesen (f. 29. Jan. 1879) g. m.

Ane Nørhauge. — Han døde som kgl. Vejer og Maaler i Herning 1932. 4 Børn.

7. Jens Jeppesen Dinesen (f. 3. Nov. 1880).

8. Maren Dinesen (f. 26. Okt. 1882) g. m. Marinus Vestergaard i Kollund. 3 Børn.

Kristiane og Sidsel døde begge i 1900 med kun 6 Ugers Mellemliv.

I Anledning af Karens 90 Aars Fødselsdag (1932) skrev H. P. Hansen følgende i Herning Folkeblad:

»I den tørre Sommer 1868 blev Karen gift med Jens Chr. Dinesen fra Fjederholt i Rind, og de kom til at bo i Søndergaard i Kollund. Og i de 45 Aar, de boede der, opdrog de otte Børn, af hvilke en er Lærer i Farre, en er Tømrer i Lem, en tredie Søn, P. Donsig Dinesen, døde 1932 som kgl. Vejer og Maaler i Herning. En Datter bor i Kollund, en anden i Hellerup, og hos en tredie, Caroline, der er gift med Fabrikant Charles i Herning, har Karen og Jens Chr. slaaet sig ned paa deres gamle Dage. Jens Chr. var da knap 100 Aar«.

Til H. P. Hansen har Karen givet følgende interessante Tidsbillede, som blev offentliggjort ved samme Lejlighed i nævnte Blad:

»Hun kan lige mindes sin Bedstefader, gamle Pæ Donsig, og hun siger, at han var en krumbøjet Mand, der stavrede om i Læderbukser og do. Trøje.

Hun mindes ogsaa, at Stuehuset i Nørgaard var Bindingsværk; men dette og et andet Hus blev bygget om, og de brændte selv Stenene. Hendes Fader trak nogle Unghøveder rundt i Æltekulen, medens Moderen smed Sand og Vand paa. Man hjalp trofast hinanden baade ved det ene og andet den Gang. Ja, hendes Bedstemoder, Karen Skaaphus, klinte endog

Karen og J. Chr. Dinesen. 1932.

selv en Skorsten op i Sandgaard, efter hvad afdøde P. Sørensen fortalte mig (H. P. Hansen).

Karen var den ældste af Døtrene, og derfor maatte hun blive hjemme. Hun tjente dog en Sommer hos Jens Jeppesen i Skjærbæk som Hyrdepige . . . Han plantede Træer, og da Karen tjente der, maatte hun gaa og vande en Del af disse, hvoraf nogle endnu staar som prangende Træer.

Hjemme var Karen naturligvis ogsaa Hyrdepige som lille. Hun drev Faarene, et halvt Hundrede Styk-

ker, ned til Knudmose (syd for Herning), og der havde hun blandt andet den Oplevelse at faa »Haak'« af Kjælle Kasper, der paa den Tid svarede godt til sit Navn. I sin Faareflok havde Pigen en balstyrig Ronver (Vædder), der helst vilde gaa, hvor den ikke maatte, og den løb immer over Skellet — og Karen bagefter. Kaspers Hjem — Fattighuset — laa i Fejerskovshuse tæt ved, og en Dag syntes Kasper, det var Synd for den sølle Vædder, hvorfor han greb fat i »æ Tondsel o ga hind en Gjaw Haak'«. Men bagefter kom der Bud efter Kjæltringen. P. Donsig fik fat paa Kasper — Høg over Høg, og siden kunde Knægten nok dy sig.

Fra sin Skoletid fortalte Karen følgende Træk:

Hun skulde en Dag læse højt. Der stod: Saul *) kom over Israelliternes første Konge. — »Hvem var det«, spurgte Læreren. Det vidste Karen ikke, og saa maatte hun læse om igen. Men hun var lige klog. Da udbrod Læreren: »Gaat bewaar waas!« Og Pigen, der troede, at »æ Dæjn« vilde hjælpe hende, gentog tro skyldig: »Gaat bewaar waas!«

I Hjemmet var der altid Travlhed. Der var mange Munde at mætte, og der skulde meget Tøj til, baade til daglig Brug og til — Fremtiden. Man bagte, bryggede, kærnedede og slagtede jo selv. Hvert Efteraar blev der slagtet en Del Faar, og af Tællen støbte man Lys i lange Baner, — dog mindes Karen ogsaa, at man brugte en Tranlampe i hendes Hjem. Om Vinteren sad man Dag ud og Dag ind og kartede, spandt og bandt, og Mandfolkene hjalp til, — dog havde hendes Fader og hendes Bedstefader ikke større Interesse for Bindehosen. Og der blev »gjor stuer

*) skal nok være David.

Vøv« til Klæder o. s. v. — (Saavidt efter H. P. Hansen).

I Hardsyssels Aarvog 1925 findes Jens Chr. Dinesens »Slægtsoptegnelser og Minder«, og i Aarbogen 1932 findes nogle Uddrag af hans Soldaterbreve fra 1864 og et godt Billede af de to gamle, han 100 Aar, hun 90.

Da han meddelte sine interessante »Slægtsoptegnelser og Minder« til Aarbogen, var han 93 Aar.

— Men tilbage til Karens Søkendeflok:

c. Margrethe Pedersen (f. 5. Marts 1844, d. 1927) g. m.

Palle Christensen Fløe (se 6 a). Han døde 12. Jan. 1929.

d. Palle Fløe Pedersen (f. 8. Nov. 1845) var ligesom Broderen (11 a) g. m. Margrethe, én af Købmand Merrilds Døtre, boede i Lind. 1 Søn.

e. Ane Esman Pedersen (f. 14. Okt. 1847) g. m. Niels Dinesen (f. 21. Jan. 1837, d. 25. Dec. 1923 i Brande). Gaardmand i Skærbæk, Rind Sogn (8 Børn, 1 død). N. D. var Broder til ovennævnte Jens Chr. Dinesen.

f. Mette Johanne Pedersen (død som Barn).

g. Mette Johanne Pedersen (f. 22. Maj 1851) g. m. Gaardejer Otto Frandsen i Lind. 2 Børn.

h. Christen Fløe Pedersen (f. 20. Febr. 1853), var hjemme i Nørgaard i Kollund til han var en Snes Aar. Allerede som Dreng havde han Lyst til at handle. Han var en halv Snes Aar, da han gik op til Herning med en Pose Chalotteløg, hvorfra de avlede en Mængde. Han solgte Løg til Købmand Morten Pedersens Husbestyrerinde, og saa gik han hen paa Gæstgivergaarden. Eyde købte 10 Potter, men

Gæstgiveren klemte saa mange Løg ned i det justerede Maal, som Drengen havde med, at der i Virkeligheden var 11 Potter. Maaler De saadan, naar De sælger? spurgte Drengen, men der blev Eyde ham Svar skyldig.

Det passede ikke Faderen, da Chr. Fløe Pedersen drog ud med Pakken til Helsingøregnen som Uldhandler. En kort Tid drev han Forretning i St. Hedinge, men saa slog han sig ned i Helsingør, hvor han drev en Trikotageforretning til 1888. I 1898 blev han gift med Anna Bolette Natalia Brandt, der var født i København 18. December 1873 og døde samme Sted 13. Juli 1935. Chr. Fløe Pedersen lever nu i København. I Ægteskabet var der 14 Børn.

i. Mette Marie Pedersen (død som Barn).

j. Jens Fløe Pedersen (død som Barn).

k. Sidsel Marie Sander (f. 21. Aug. 1858) g. m. Niels M. Pedersen (d. som Gaardejer i sin Fødegaard, Meldgaard i Skibild, 1896). 1. Søn. P. M. Pedersen, Fotograf i Herning (f. 6. Febr. 1885) g. m. Agnes Paulsen fra Skaarup ved Svendborg. 3 Børn.

l. Jens Fløe Pedersen.

m. Anton Fløe Pedersen.

(Tvillinger, døde som Børn).

n. Ane Jensine Fløe Pedersen (f. 26. Febr. 1861, d. 1934) g. m.

P. Birk (Østre Tømmergaard, Herning). 10 Børn.

Den sidste af Palle Fløes Børn var:

Nr. 12. Else Marie Pallesdatter Fløe (f. 9. Nov. 1820) g. m. Mads Sørensen, kaldt Mads Ringsted (f. 4. Aug. 1816). Gaardmand i Agerskov i Gjellerup. 7 Børn.

- a. Kirsten Marie Madsen (f. 1. Jan. 1848) g. m. Peder Larsen (f. 26. Juni 1844). Husmand i Agerskov.

Kirsten Marie, der lever endnu (1938) som 90-aarig hos den nye Slægt, der rykkede ind i Gaarden, har fortalt H. P. Hansen følgende Træk: Engang var Familien samlet i Kollund. Om Aftenen var det temmelig mørkt, og Gæsterne snakkede om, at det næsten var for mørkt til at køre hjem. Men Kræ Pallesen (Værten), der ikke brød sig om at have en saa stor Indkvartering, sagde: De æ et' nåt o ræj'n — I ka sajt kyr hjem! Dertil svarede Pæ Pallesen fra Birk: Ja, mæn du nø'er wås så håt, læ wås så blyw'! Og saa blev de Natten over.

Hun har ogsaa fortalt om en gammel Mand, der var i Gaarden, eller han kom der maaske i Besøg, man kaldte ham Pæ Fløe, og da man kaldte ham Farbror, var han vel en Broder til gamle Palle Fløe. Pæ Fløe var en interessant Mand, der havde rejst meget, og han havde blandt andet sejlet paa Ostindien. Han døde ugift.

Fra sit Barndomshjem mindes Kirsten Marie, at hendes Mor og Pigen stod op Kl. 3 $\frac{1}{2}$ om Morgenen for at karte, spinde og binde; de sad da og sang Kingos og Brorsons Salmer, og saa gik Tiden saa godt. Jo, der blev bestilt noget den Gang. Thomas Nielsen, den senere Landstingsmand, sagde en Dag til Mads Ringsted: Jeg forstaar ikke, du vil have dine Døtre til at staa og sprede Mergel? Dertil svarede Mads: Blyw'er di gywt o fo'r de gåt, ka di moski slep'.

Pigerne skulde ogsaa staa o se'ld æ Kuw'n. Saa fik de en ny, meget dygtig Karl, og han sagde til sin Husbond: De æ et' nåt o læ di Tø'ser sto hæ' o se'ld

— de di ka se'ld i åt' Daw', de ka a se'ld i jæn'! Si-
den slap Pigerne for at staa i Loen der.

De havde den Gang fire store Bæster. En Søndag
spurgte Børnene deres Fader, om de ikke maatte køre
over til Familien i Sunds — Hestene bestilte jo intet
alligevel. Men Mads svarede: Nej, æ Bæ'ster ska liså
wal ha fri' som æ Fålk!

Da Kirsten Marie blev gift med Nabo sønnen Peder
Larsen, fik de en Hedeparcel fra Agerskov, og Heden
gik i Førstningen hel op til deres Bagdør, saa det var
nemt, naar hun skulde have tændt Ild op paa Arnen.
Nu ligger der en smuk og velopbygget Gaard, hvor
Peder og Kirsten Marie begyndte i 1874.

- b. Margrethe Madsen (f. 24. Juni 1850, d. 15.
April 1873) g. m.
Niels Nielsen Abildtrup (f. 26. Marts 1847).
Gaardejer i Lund, Gjellerup. 1 Barn. — Niels
Abildtrup fik Ansættelse hos Firmaet P. F. Niel-
sen, København.
- c. Peder Ringsted Madsen (f. 24. Nov. 1852) g.,
bor i Agerskov.
- d. Palle Fløe Madsen (f. 28. Juli 1855, d. 19.
Aug. 1907 i Agerskov, Gjellerup) g. m.
Marie Sander Fløe. Børn.
- e. Sidsel Marie Madsen (f. 20. Jan. 1858) bor i
Holstebro, g. m.
Søren Ringsted Mortensen. Børn.
- f. Søren Ringsted Madsen (f. 16. Dec. 1865,
d. 22. Febr. 1867).

En mindre kraftig Gren af Stammen blev — som
allerede nævnt — boende i Slægtsgaarden i Fløe ind-
til Midten af det 19. Aarh. Om denne Sidelinje er

der ogsaa en Del at berette; men da den vedrører min egen Slægts Historie og vel næppe har særlig Interesse for Hardsyssels Aarbogs Læsere (udenfor Slægten), udlades dette Afsnit. Kun skal tilføjes, at hvor Kollund-Fløerne har faaet Rodfæste, der har den tilsyneladende virket som Saltet i Folket; d. v. s.

Rind Kirke. 1938.

den har bidraget meget til Folkegavn paa mange Omraader, til Egnens Opkomst og Forskønnelse gennem Agerdyrkning og Træplantning, saaledes at den mørkladne og gølge Hede i omhandlede Tidsafsnit er forvandlet til gode, frugtbare Marker med hyggelige Hjem omgivet af smukke Haver og Plantager.

Men fremfor alt skal nævnes Slægtens Velsignelse af Børn, som hver har sin Historie og Livsopgave — forhaabentlig videreført i Stamforældrenes gode efterladte Slægtsarv.

Palle Fløe og Margrethe havde 12 Børn, 78 Børnebørn, og i 3. og 4. Led gaar Antallet op »i æ gall Navn«, som Vestjyden siger, naar der er overvældende mange.

Kilder: Mundtlige Overleveringer.

Stamtavle over Palle Chr. Fløe og Hustrus Afkom. Folketællingslister (Rigsarkivet i Kbhvn.) D. E. Rugaard: Fremragende danske Bønder. Jens Chr. Dinesen: Slægtsoptegnelser og Minder (Hards. Aarb. 1925). Museumsforstander H. P. Hansen (Herning Folkeblad 1932). Fra gamle Dage I—II 1921—25 og skriftlige Optegnelser af samme.

EFTERSKRIFT

I Forventning om, at mange af Fløe-Slægten vil sætte Pris paa at eje Slægtsbogen og hver for sig vil føre Stamtavlen og Historien videre, efterhaanden som nye Skud skyder frem, har jeg ladet trykke et begrænset Antal (200) Særtryk af Slægtshistorien fra Hardsyssels Aarvog 1938 og dertil paa et af de indheftede Blade givet Anvisning paa, hvorledes en Oversigtstavle kan føres videre fra en bestemt Person i Rækken. Jeg har til Eks. valgt min egen Stammoder Kirsten Kristensdatter (se Slægtsbogen: 3 S. 11).

I Kirsten Christensdatter (f. 1768) g. m.
Kjeld Pedersen, Bording. (Slb. S. 11).

II Else Marie Kjeldsdatter (f. 1812) Plejebarn
i Søndergaard i Fløe, g. m.
Jørgen Nielsen, Nørgaard i Fløe. 2 Børn: Peder
og Niels.

III Peder Jørgensen (f. 18. Marts 1838) Tømrer
og Hjuler i Borup, g. m.
Villadsmine Olsen, Hyvildslægten (f. 8. Ok-
tober 1842, d. 18. Sept. 1914).
P. J. døde paa sin 75 Aars Fødselsdag (18. Marts
1913) af et Hjerteslag.

III 1. Jørgen Jørgensen Borup. (f. 26. April 1867)
Friskolelærer, g. m.

Else Marie Kristine Nielsen Søndertoft (f. 23. Nov. 1871 i Søndertoft, Brande S. — 10 Børn (a.—j.)

- a. Ernst Jørgensen Borup (f. 16. April 1894 i Norup, Fyn) g. m.
Inger Bruun Elbirk, København. Højskoleforstander. 2 Børn:
 1. Karen Borup (f. 12. Maj 1931).
 2. Palle Borup (f. 20. Juli 1933).
- b. Karen Jørgensen Borup (f. 17. Jan. 1896 i Søndertoft, Brande) g. m.
Ejner Kristensen, Tømrer og Hmd. i Stubdrup, Kolding. 3 Børn.
 1. Knud Borup Kristensen (f. 27. Febr. 1923).
 2. Jørgen Borup Kristensen (f. 13. Maj 1925).
 3. Erling Borup Kristensen (f. 26. Maj 1927).
- c. Alfred Jørgensen Borup (f. 24. April 1898 i Bøvling) g. m.
Rigmor Bruun Elbirk, København. Urtekræmmer i København. 1 Barn.
Kjeld Jørgen Borup (f. 13. Nov. 1936).
- d. Thorvald Jørgensen Borup (f. 25. Marts 1900 i Bøvling) g. m.
Ellen Holst, København. Mejerist. 1 Barn.
Hanne Borup (f. 23. April 1936 i København).
- e. Anna Jørgensen Borup (f. 19. Juni 1902 i Bøvling) g. m.
Holger Agger, Kølhede, Bøvling. Gaardmand. 4 Børn.
 1. Tove Agger (f. 24. Juli 1928).
 2. Else Agger (f. 24. Dec. 1930).
 3. Frode Agger (f. 1. Aug. 1933).
 4. Ingrid Agger (f. 21. Maj 1937).
- f. Olav Jørgensen Borup (f. 2. Juli 1904 i Bøvling)

- ling). Gartner i Birkerød.
- g. Esther Jørgensen Borup (f. 31. Okt. 1906 i Bøvling). Lærerinde i København.
- h. Eva Jørgensen Borup (f. 20. Sept. 1908 i Bøvling) g. m.
Peter Olesen, Krik. Friskolelærer i Elmelunde, Møen. 2 Børn.
1. Thyge Toft Olesen (f. 6. Febr. 1935).
 2. Inger Toft Olesen (f. 19. Okt. 1936).
- i. Johannes Jørgensen Borup (f. 16. Okt. 1910, død 29. Dec. 1915).
- j. Peder Jørgensen Borup (f. 28. Juli 1913).
Kommis.
- III 2. Ane Jørgensen (død som Barn).
- III 3. Jens Marinus Jørgensen (f. 27. Okt. 1872 i Fløe).

Anm.: Vil nu f. Eks. Jens Marinus Jørgensen for sit Vedkommende fortsætte Slægtslinien fremefter, maa han begynde ved E. II. 3 og har da Linien klar tilbage til Stamfaderen Palle Svensker.

HOLSTEBRO.-THOMSENS BOGTRYKKERI